

דף צ.

עין משפט א.

אה"ע סימן מו סעיף ו

ו. ה. יצא עליה קול שנקדשה לפלוני וגירשה, אין חוששין לאוסרה משום הקידושין, אך אסורה לכהן משום הקול של הגירושין.

עין משפט ב.

אה"ע סימן יא סעיף ב

ב. ה. הוציאה בעלה משום דבר מכוזר ונישאת לאחר וגירשה, לא תינשא אח"כ לנטען, דבגללו גירשה בעלה^ז, ואם נישאת לא תצא אף שאין לה בנים ממנו.

ב. ו. אשה שבאו שני עדים והעידו שזינתה עם פלוני בעודה תחת בעלה הראשון^ח, תצא אף דיש לה בנים.

אה"ע סימן קעח סעיף ט

ט. יד. לא קינא לה, ועד אחד מעיד שזינתה והיא שותקת^ט, אם הוא נאמן בעיניו ודעתו סומכת עליו כשנים יוציא ויתן כתובה, ואם לאו מותרת לו.

ז. לפ"ז ישנה קולא דאם אחר הפסיק לנטען, אף היכא דליכא בנים מהנטען לא תצא. ובלא היתה הפסקה של נישואי אחר ונישאת לנטען, תצא, אם לא שיש לה בנים. ואם הוציאה בעלה בגלל עדי טומאה אפי' נישאת בנתיים לאחר וגירשה, ונישאת אח"כ לנטען, תצא.

ח. מיבמות כ"ד. ומה שהעידו שזינתה היינו ברצון, דבאונס לא נאסרה לבועל כמו שלא נאסרה לבעל כ"כ הח"מ מגמ' כתובות דף ט' מבת שבע דהותרה לדוד לתירוצ' ראשון דלא נאסרה על אוריה דאנוסה היתה. ואם בעלה כהן דאסור לו באונס צ"ע אם אסורה לבועל. כ"כ הח"מ, והב"ש כתב שנאסרה לבועל בכה"ג שבעלה כהן ובזה מפרש ההגה"ה ע"ש.

ט. כאן הוסיף השו"ע והיא שותקת, וכן היא גירסת הב"י ועיין בסי' קט"ז, ולדעת המהרש"ל כשהיא שותקת אפי' אינו נאמן בעיניו כבי תרי חייב להוציאה, כיון שהיא שותקת. וגירסתו כאן בהלכה והוא שותק היינו הבעל, שאז דוקא אם נאמן העד בעיניו חייב להוציאה, ואם הוא שואלו מנין לך זאת וכדומה, אינו חייב להוציאה אלא משום לזות שפתיים. ועיין בב"ח ובדרישה בסי' קט"ו ובב"ש.

הגה: טו. האשה בעצמה שאמרה לבעלה שזינתה אם מאמינה ודעתו סומכת עליה חייב להוציאה, אך אין כופין אותו. וה"ה כשיש רגלים לדבר כמבואר בסי' קט"ו. וי"א דבזה"ז שיש חדר"ג^י שלא לגרש אשה בעל כרחא אינו נאמן לומר שמאמינה כדי לגרשה בע"כ^ב, או שמאמין לדברי העד, דחיישינן שמא עיניו נתן באחרת ואומר שמאמינה או שמאמין לדברי העד אע"פ שאינו מאמין. ומנדין אותו על שאומר שמאמינה^ל וגרם לבטל חרם ר"ג. והוא הדין בכל מקום שאינו יכול לגרש בלא דעת האשה מכח שבועה. וי"א כיון שאינו יכול לומר שמאמינה לבטל החרם כופין אותו ומשמש עמה^מ, אע"פ שאומר שמאמין לדברי העד, מאחר שהאשה אינה מודה, או אמרה טמאה אני וחזרה ונתנה אמתלא לדבריה. וי"ח וסוברים דאף בזמה"ז נאמן לומר שמאמין לדבריה או לדברי העד. אבל אם היה לו קטטה עמה לכו"ע אינו נאמן לומר שמאמין לדבריה או לדברי העד.

י. וה"ה החרם שלא לשאת אשה על אשתו או מכח שבועה או המנהג וזה מעכבו שלא לשאת אשה אחרת, וע"כ אומר שמאמינה אע"פ שאינו מאמין. לפ"ז לדעת השו"ע בסי' א' סעיף י' שחדר"ג שלא לשאת אשה על אשתו לא פשטה תקנתו או שהיא רק עד סוף אלף החמישי, וכן בחרם שלא לגרשה בע"כ לא הזכיר מרן השו"ע כלום מזה בסי' קי"ט סעיף ו', והרבה פוסקים כותבים שלא נתקבל חרם זה לדעת מרן, א"כ היה צריך להיות הדין שאם האמינה כבי תרי שחייב להוציאה, אולם מכיון שיש שבועה שלא לשאת אשה על אשתו או שבועה שלא לגרשה בע"כ או מכח המנהג שלא לשאת אשה עליה, לכן גם לדעת מרן השו"ע ישנו חשש שמא עיניו נתן באחרת על מנת שביה"ד יתיר לו לשאת אשה אחרת ולא ישאר עגון, וע"כ חוזר הדין שאינו נאמן גם להשו"ע.

כ. אבל במקרה שמאמינה שזינתה, א"כ רצונה לדבריה בגט, ואין כאן כלל חדר"ג שמגרשה בע"כ, וא"כ מדוע שלא יוכל לומר שמאמינה לגרשה מרצונה, אבל אם נאמר שיש כאן עוד החרם שלא לשאת אשה על אשתו ניחא שאומר שמאמינה כי עיניו נתן באחרת לשאת אותה וע"כ אינו נאמן. או אפשר שאומר שמאמינה ואעפ"כ ישנו חדר"ג שלא לגרשה בע"כ, כגון באשת כהן ואמרה לו שזינתה באונס וע"כ אינה רוצה לקבל גיטה, ומדינא אינו יכול לומר שמאמינה לגרשה בע"כ, ועדיין חדר"ג במקומו, וצ"ע. ועיין פ"ת ס"ק י"ט בשם הנו"ב, ובדין האיש שאמר אשתי זינתה.

ל. במהרי"ק שורש ק"י מביא ב' דעות אם מנדין, ותליא אם נאמן לומר שמאמין לדברי העד או לא, דאם אינו נאמן א"כ אינו עוקר ומבטל תקנת ר"ג.

מ. עיין בפ"ת ס"ק כ"א באריכות מהנו"ב תנינא סי' י"ב על סברת הי"א דכופין אותו והרי א"א להאכיל אדם איסור לדבריו, ולא מצאנו כלל שר"ג החרים בכה"ג שאמר שאסורה עליו, וסיים שאדם לא יפסוק מהרמ"א זה עד שיעיין ביש"ש בפ' ב' דיבמות סי' י"ח. ע"ש.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קיט סעיף ב

א. לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה אלא אם הודיעה שהוא נושא אותה לימים, וכן לא תהיה אשתו משמשתו ודעתו לגרשה^ה, וכן לא יגרש אלא א"כ מצא בה ערות דבר^ו.

דף צ:

עין משפט א.ב.

אה"ע סימן קיט סעיף ד

ג. אשה רעה בדעותיה ואינה צנועה כבנות ישראל מצוה לגרשה^ה, ואם נתגרשה משום פריצות אין ראוי לאדם כשר לישאנה.

עין משפט ג.ד.

אה"ע סימן קיט סעיף ג

ב. כל המגרש אשתו ראשונה אפי' מזבח מוריד עליו דמעות, אבל אם מגרשה מרצונה מותר אפי' באשתו ראשונה^ז. אך אין ראוי למהר

ג. יבמות ל"ז ע"ב. והאיסור הוא מדברי קבלה מאל תחרוש על רעך רעה והוא יושב לבטח תחתיו. ואם הודיעה לאחר שנשאה שדעתו לגרשה לכאורה ליכא איסור שאין כאן אל תחרוש וגו' והוא יושב לבטח, כ"כ הפר"ח והב"ש, אך הח"מ ס"ל דיש בזה איסור שאין בידה לעשות כלום ולבה מצטער בקרבה, משא"כ בהודיעה קודם נישואין שסברה וקיבלה על דעת כן. וכתב החכמת שלמה שבזמן הזה שאין מגרשין בעל כרחיה, אם רוצה לגרשה והיא אינה רוצה בכך אינו עובר.

ומה שרבנן הוו עבדי הכי ולא היו חוששין לדם חימוד, צ"ל שהיו בקיאים בדם חימוד, או שהיו עושין כן משום פת בסלו, או איסור דם חימוד רק במצפה ליום הנישואין וכאן היו נושאין אותה בו ביום, ועוד אולי היו לוקחין אשה שפסק לה אורח כנשים. עיין ט"ז ביור"ד סימן קצ"ב ס"ק א', ותוס' יומא דף י"ח.

ד. גיטין צ' ע"א, ודעת הח"מ שהאיסור רק במשמש עמה, והב"ש ס"ל דאף באינו משמש ישנו איסור.

ה. הגם שמצד הדין מותר בדבר בלי ערוה כב"ה, מ"מ לא טוב לעשות כן, והח"מ והב"ש כתבו דכוונת השו"ע שכתב אלא א"כ מצא בה ערות דבר היינו או ערוה או דבר.

ו. שם בגיטין והיינו בעלת מריבה דמקשטא ליה תכא ומהדרה ליה גבה, וזה אפי' באשתו ראשונה, כ"כ הח"מ.

ז. משו"ת הר"ן סי' י"ד אות א'.

לגרש אשתו ראשונה ק. ובאשתו שניה אם שנאה יגרשנה ר.

ק. היינו אפי' מרצונה, או שרוצה לסמוך ולגרש ע"פ עד אחד שמאמין לו שזינתה. והח"מ והב"ש כתבו היינו דוקא לצד שזה לא ערוה, אלא ע"פ דבר בלבד.

ר. אפי' בלי דבר, ואף דקימ"ל כב"ה, מ"מ אין זה דרך מוסר אא"כ שנאה, כ"כ הח"מ. והעיקר תלוי בשנאה כלומר שנמאסת בעיניו או ע"י מום. ח"מ. ובאשתו ראשונה אפי' שנאה שרי רק עם דבר, כ"כ הב"ש.